

Minden hegyvidéki beleszólhat a Normafa jövőjének alakításába

Pokorni Zoltán

„A legtöbb nehéz és bonyolult társadalmi problémára van egy frappáns, kézenfekvő, pofonegyszerű rossz válasz. A jó megoldások ritkán jönnek ihletszerűen, egyik pillanatról a másikra. Egy nagyon összetett, bonyolult kérdés esetében általában a válasz is differenciált – ez a helyzet a Normafa gondjaira adott válaszukkal is.

Ahogy az elmúlt években megismertük a területet használók különböző, néha egymást is keresztező vágyait, szándékait, úgy jöttünk rá, hogy nincs egyszerű igazság, megoldás. Időt, energiát kell szánni arra, hogy megtaláljuk azt a keskeny ösvényt, amely mindenkinek a szempontját figyelembe veszi.

Egy bonyolult, térben és időben kiterjedt programot állítottunk össze, s ez nemcsak a Normafa Síház és környékének gondjait akarja orvosolni, hanem szinte az egész hegyét. Nem egy-két hónap alatt megvalósuló egyszeri intézkedés, hanem majd' egy évtizedes fejlesztési program fő elvei vannak itt előtűntek.

Okkal lehetünk büszkéek arra, hogy a magyar parlament ennek a kitértetett területnek a sorsát a mi kezünkbe adta, a 3200 önkormányzat közül egyedül a Hegyvidéki Önkormányzatnak van módja, joga a területén lévő erdőt kezelni. A mi felelősségünk az, hogy a Normafa-programot a lehető legbölcsebben állítsuk össze. A felelősségünket növeli a kormány ígérete, hogy ehhez forrást is biztosít majd. Ha vannak olyan kérdések, amikről valóban helyes népszavazással dönteni, akkor a Normafa rehabilitációjáról szóló ezek közé tartozik.

Megértem azokat a kritikásokat, akik azt mondják, egy ilyen bonyolult kérdést nem szokás népszavazással eldönteni. Az ügy súlya, fontossága, a Normafához való érzelmi kötődés erre azonban elegendő ok arra, hogy mégis azt gondoljuk, ebbe minden hegyvidéki polgár kaphasson beleszólást. Ezért is nagyon fontos megragadni minden alkalmat,

hogyan minél többször minél többféle módon tájékozódhassanak a rehabilitációs terv részleteiről.

Általában konfliktusos kérdéseket döntenek el népszavazással, ahol markáns »igen« és »nem« álláspontok birkóznak egymással. Ebben is sajátos a mi népszavazásunk,

hiszen sikerült addig folytatni a kompromisszumok keresését, hogy a fő irányokat tekintve ma már nem áll fenn érdemi ellentét. Amikor a helyi népszavazásról döntöttünk, még nem ez volt a helyzet. Úgy vélem, helyes döntés volt 2013 őszén, a választási év előtt, hogy ezt a hosszú távú, fontos kérdést húzzuk ki a napi politikai viták zónájából, és ne az éppen adott parlamenti vagy önkormányzati testületi többségre bizzuk a kérdés eldöntését, hanem a hegyvidéki polgárok mindegyikének ajánljuk fel a

beleszólás lehetőségét. Bár a beleszólás iránti vágyat, aktivitást némileg visszaveti, hogy már nincs érdemi konfliktus, de a kérdés súlya, fontossága cseppet sem változott.”

Pokorni Zoltán
polgármester

FOTÓ: SÁRKÓZYGÖRGY

Kihívásokkal teli év után

Tavaly áprilisban adta az önkormányzat a Normafa Park Fenntartó és Üzemeltető Intézmény kezelésébe a Normafa leglátogatottabb, mintegy 360 hektáros területét. Az elmúlt év tapasztalatairól, valamint az idejűjdonságokról beszélgettünk az intézmény igazgatójával, Mikó Gergellyel.

A Normafa a legfontosabb hegyvidéki pihenő- és rekreációs környezet

■ Mikor és hogyan alakult meg a Normafa Park Fenntartó és Üzemeltető Intézmény?

– A budapestiek által Normafa-faként ismert terület nagyon kicsi, mindössze 0,2 százaléka a Pilis Parkerdő Zrt. kezelésében lévő erdőterületnek, azonban a kerület és – talán nyugodtan mondhatom – a főváros lakói számára ez a legfontosabb hegyvidéki pihenő- és rekreációs környezet. Ezért volt fontos az önkormányzat számára, hogy átvegye a parkerdőtől, hiszen így sokkal nagyobb figyelmet tudunk fordítani a megújítására és a fenntartására. Erre a Normafa-

törvény adott lehetőséget, amely az ország települései közül egyedül a tizenkettedik kerület számára biztosította ezen a területen állami tulajdonú erdők kezelését. Egy háromszázhatvan hektáros rész és a rajta álló épületek gondozását vállaltuk el. A feladattal 2014 áprilisában az erre a célra létrehozott Normafa Park Fenntartó és Üzemeltető Intézményt bízta meg a helyi képviselő-testület.

pihenőhelyek, játszótérek rendszerben tartása.

■ Hogyan telt az első év?

– Volt munka bőven, már csak azért is, mert a frekventált területek rendbetétele mellett az egyébként kevésbé látogatott részekre is a korábbiaknál nagyobb figyelmet fordítottunk. Ez utóbbi feladatot nagyrészt önkéntesek segítségével oldottuk meg, ami azt mutatja, hogy a Normafa ügye képes mozgáztatni az itt élőket. Szeretném megköszönni a Természet- és Környezetvédelmi Polgárőr Egyesület segítségét, amely a kerületi diákok bevonásával több erdőszerűítő akciót szervezett. Az érettségiző kötelező közösségi munka keretében a középiskolások pihenőhelyek átfestését végezték el. Megmozdultak a helyi cégek is, a Niveát forgalmazó Beiersdorf Magyarország Kft. munkatársai már két alkalommal besegítettek az erdőta-

karításba. Sőt, előfordult az is, hogy graffitizés miatt megbüntettett közmunkások festették át az egyik pihenő erdei bútorait.

■ Korábban meglehetősen sok kritika érte a Normafa közbiztonságát, és a hétvégenként rendszeresen előforduló forgalmi anomáliákra is sokan panaszkodtak. Ezekben sikerült előrelépni?

– Látogatottság szempontjából a tél az egyik csúcsidezőszak, ami nem véletlen, hiszen az idén például negyvenöt napon át borította összefüggő, sportolásra alkalmas hó a Normafa északi lejtőit.

(Folytatás a 4. oldalon)

HIRDETMENY

BUDAPEST XII. KERÜLET HELYI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁGA

2015. MÁJUS 17-RE

HELYI NÉPSZAVAZÁST TŰZÖTT KI.

A HELYI NÉPSZAVAZÁSRA FELTETT KÉRDÉS:

„Egyetért-e Ön a Normafa területének helyreállításával a Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Képviselő-testületének 10/2015. (I.27.) számú határozatában foglaltak szerint?”

A választópolgárok a névjegyzékbe történő felvételükről

2015. április 27-ig

kapnak értesítést.

A választópolgár személyesen, a lakcíme szerinti szavazókörben szavazhat.

A szavazás 6.00 órától 19.00 óráig tart.

A Képviselő-testület 10/2015. (I.27.) számú határozata megtekinthető a <http://www.hegyvidek.hu/valasztas/helyi-nepszavazas-2015/hatarozat-normafa> vagy a www.normafa.info oldalon.

Részletes tájékoztatásért forduljon Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Polgármesteri Hivatalban a Helyi Választási Irodához, vagy látogassa meg a www.valasztas.hu weboldalt!

Helyi Választási Iroda

Adjunk esélyt a Normafának! – népszavazás május 17-én

Mi lesz a Normafa-népszavazás kérdése? A kérdés egyszerű és egyértelmű, a következőképpen szól:

„Egyetért-e Ön a Normafa területének helyreállításával a Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Képviselő-testületének 10/2015. (I. 27.) számú határozatában foglaltak szerint?”

A kérdésben hivatkozott határozatról a Hegyvidéki Önkormányzat képviselő-testülete ellenszavazat nélkül döntött 2015 januárjában. Ebben a határozatban rögzítette az önkormányzat a Normafa-rehabilitációra vonatkozó terveket.

Mit tartalmaz a 10/2015. (I. 27.) számú határozat?

a) A Normafa megújítása során kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy a Normafa területének jelentős része a Budai Tájvédelmi Körzethez tartozik, természetvédelmi terület, valamint védett erdő. A Normafa helyreállításánál a Zugligeti úttól Budakeszi határáig, a Szépjuhász úttól a Hegyhát útig terjedő területet egy környezeti egységként kell tekinteni. A rekonstrukció során a Natura 2000-es természetvédelmi hatásbecslés megállapításai, valamint a környezetvédelmi előírások szerint kell eljárni a Normafa történelmi, kulturális hagyományainak figyelembevételével. Kiemelten fontos a fenntarthatóság elve mentén az egész

éves használat lehetőségének kidolgozása oly módon, hogy a Normafa környékén élők nyugalma ne sérüljön.

b) A közlekedés szabályozása a Normafa területén a közösségi közlekedés előnyben részesítésével.

Ennek keretében az önkormányzat kezdeményezi az Eötvös út–Konkoly-Thege úti kanyar forgalomcsökkentését, a Távcsó utca kiépítését, a buszforduló és a Normafa Síház melletti gépjárműparkoló áthelyezését az Eötvös út 40. és környékén lévő ingatlanok bevonásával.

Az önkormányzat szakmai és jogi támogatást nyújt a fogaskerekű vasút nyomvonalának meghosszabbításához és végállomásának elhelyezéséhez, szintén az Eötvös út 40. és környéke területére, továbbá kezdeményezi a gyermekvasút környezetkímélő vasúttá történő átalakítását és a Libegő korszerűsítését.

A túlzott gépjárműforgalom csökkentése érdekében az önkormányzat kezdeményezi a Normafa területén kívüli kisebb közösségi parkolók kialakítását (a Zugligeti úton, Budakeszi határában, a Szépjuhásznénál, a Hűvösvölgyben), ide vezető túraútvonalakat épít ki, valamint kezdeményezi P+R

parkolók kialakítását a közösségi közlekedési hálózat megállóhoz kapcsolódóan.

c) A területen található rossz műszaki állapotú, többnyire műemlékvédelem alatt álló épületek felújítása, új funkciók szerinti hasznosítása.

Ennek keretében kerülhet sor természetvédelmi-oktatási központ kialakítására a Béla király út 59/e szám alatti ingatlanon az egykori Fácán vendéglő épületének közösségi célú felújításával. Szintén feladat az önkormányzati tulajdonú, Zugligeti út 64. szám alatti, egykori lóvasút-végállomás épületének felújítása, közösségi célú hasznosítása.

d) A „Normafa Kapu”, a Normafa központi területének megújítása, kialakítása.

Az önkormányzat tulajdonát képező, Eötvös út 48. szám alatti ingatlan adhat helyet az ún. „Normafa Kapu” látogató- és információs központnak. Kiemelten fontos az Eötvös út 40. szám alatti, egykori Olimpia Hotel kisajátításának és bontásának kezdeményezése. A parkoló áthelyezését követően kerülhet sor a Normafa Síház vendéglátó funkciójának kibővítésére, játszóhely, közösségi tér kialakítására.

e) Korlátozott síelési lehetőség biztosítása.

Ennek keretében valósítható meg a Szaniszló-rét környékén az oktató sífutópálya, a Kis-Norma lejtőn a hajdani sípálya egy részének a Mátyás király útig történő helyreállítása mobil felvonó telepítésével, a természeti környezetet nem károsító húzólift visszaállításával, valamint adalékmentes, csapadékvízből előállított hó felhasználásával.

Az önkormányzat a síelést támogató fejlesztések hatásainak vizsgálatára egy környezetvédelmi szakemberekből álló bizottságot hoz létre, amelynek feladata folyamatosan figyelni a használatból adódó esetleges kockázatokat és a Normafa természeti kör-

nyezeti értékeire gyakorolt hatásokat.

Biztosítani kell a szánkózás és a síelés biztonságos elkülönítését.

f) A közbiztonság javítása felügyeleti jelenléttel, valamint térfelügyelő kamerák telepítésével.

g) A Normafa környezeti terhelésének, zsúfoltságának enyhítése érdekében a túraútvonalak nagyobb területre történő széthúzása, kijelölésük a Hűvösvölgyig és a Hármashatárhegyig.

A biztonságos használat érdekében szükséges a futók, sífutók, túrázók, kerékpárosok, valamint a sétálók által használt útvonalak szétválasztása. A fogyasztékkal élők, különösen a mozgáskorlátozottak és látássérültek számára is látogatható területek kerülhetnek kialakításra.

h) A szükséges infrastrukturális háttér kialakítása.

Ennek keretében az önkormányzat a többi között csomagmegőrzőket, öltözőket, padokat, hulladékgyűjtőket, valamint kulturált illemhelyeket és biztonságos, környezetkímélő, ellenőrzött tűzrakó helyeket biztosít, illetve alakít ki.

Az önkormányzat a János-hegyi utat felújítja, és a közvilágítást oly módon alakítja ki, hogy az ne terhelje felesleges fénnel a környezetet.

Az önkormányzat kisebb játszóhelyeket hoz létre, és az Anna-réten található játszótér teljesen felújítja.

FOTÓ: UTRASZKVA/ANDRÁS

ADJUNK ESÉLYT A NORMAFÁNAK!

KÖZLEKEDÉS

MŰEMLÉK

SZABADIDŐ

KÖZBIZTONSÁG

TERMÉSZET

SZAVAZZON MÁJUS 17-ÉN!

Város és természet együttélése

A WWF Magyarország 2013 nyarától kezdve aktív részt vett a Normafa rehabilitációs programjának előkészítésében. A biológiai sokféleség megőrzésén és a környezeti szennyezések csökkentésén fáradozó szervezet több országos és helyi zöld civil egyesülettel, valamint a helyi lakosokkal közösen létrehozta a Normafa Természetesen Koalíciót, amelynek fő célkitűzése elérni, hogy a természetvédelmi és közjóléti szempontok kellő súlyjal érvényesüljenek e kiemelten fontos terület megújításában. A Normafa-rehabilitáció környezetvédelmi szempontjairól a WWF Magyarország erdővédelmi programvezetőjét, Gálhidy Lászlót kérdeztük.

■ Mit érez a legfontosabbnak az eredeti tervekhez képest történt változásokban?

– Nagy eredménynek tartjuk, hogy a Normafa és környéke természetvédelmi, valamint hagyományos turisztikai rehabilitációja került a középpontba. A WWF Magyarország különféle fórumokon, médiumokban sokszor hi vatkozott a Normafa egyedülálló természeti értékeire, különösen az itt megtalálható idős erdőkre, amelyekhez fogható kevés ma-

sal járó beavatkozások történjenek, és ne sérüljön a természeti környezet. Az úthálózat racionalizálása, beleértve az illegális kerékpárcsapások megszüntetését, különösen fontos fejlesztési feladat. A Kis-Normafa tervezett oktató sípálya hógyűzása egyelőre sokak által kritizált elem – itt a megvalósítást lehetségesnek tartjuk, de a hosszú távú hatást folyamatosan nyomon kell követni.

■ Hogyan született a Natura 2000-es természetvédelmi határbebecsítés, és mik a legfontosabb megállapításai?

– A Natura 2000 határbebecsítés egy neves szakemberekből álló csapat készítette el. Megítélésünk szerint az anyag leíró része nagyon alapos, minőségi munka, elvben komoly szakmai háttérrel biztosít a tervezett beruházási elemek hatásának megítéléséhez. Ugyanakkor a tanulmány következtetései ehhez képest néhol túlzottan megengedők. Nagy örömmünkre szolgált Pokorni Zoltán polgármester új bejelentése, hogy a terület nem kíván élni a tanulmányban megfogalmazott lehetőségekkel, hanem saját döntésük szerint elvetik a tervezett fejlesztés legkevesebbé környezetbarát elemeit, köztük a hógyűzést, alpesi jellegű sípályarendszert, vagy a nyári bobpályát, és helyette a természetvédelmi rehabilitáció kerül a középpontba.

Kiváló adottságokkal rendelkezik a terület

radt az országban. Önkéntesekből álló csapatunk négyszáznál több olyan fát mért fel – csak a szűken vett projektterületen –, amelynek átmérője meghaladja a hetven centimétert. Úgy gondoljuk, a felszólalások és a felmérések is hozzájárultak ahhoz, hogy a terület vezetése egy természetbarát fejlesztést mellett kötelezte el magát.

■ Csökken a gépjárműforgalom, több lesz a túraútvonal a közösségi közlekedési hálózat megálló között, de például lesz hógyű és sífelvonó. Ezek körül elég sok vita volt.

– Kétségtelenül lehetnek a projektnek a környezetre nézve terhelő hatású elemei. Folyamatos monitorozás mellett remélhetőleg minimalizálhatók lesznek a problémák. Emellett a fejlesztés egészét érdemes értékelni – ha a rehabilitáció a terület nagy részén előnyököt biztosít természet- és környezetvédelmi szempontból, az ellensúlyozhatja például egy kisebb volumenű beruházás terhelő hatásait.

■ Van olyan pontja a tervezett rehabilitációnak, amit még aggályosnak tart?

– A koncepció sokat változott, álláspontunk szerint a megfelelő irányba. Fontosnak tartjuk, hogy a területen minimális bolygatás-

Természetvédelmi vizsgálatok civil szemmel

Közel két éven át, két vegetációs ciklust felölve, alapos természetvédelmi vizsgálatot végeztünk a Normafa környékén azok a szakemberek, akik elkészítették a Natura 2000-es terület rehabilitációjához szükséges határbebecslési dokumentációt. A vizsgálat eredményeiről a munkacsoport vezetőjét, Musicz László környezet- és természetvédelmi szakértőt kérdeztük.

■ Mi volt a vizsgálatok alapcélja?

– Azokat a projektelemeket vizsgáltuk természetvédelmi szempontból, amelyek első körben felmerültek megvalósítható elképzelésként az önkormányzat részéről. Miután induláskor még nem léteztek kiforrott tervek, csak nagy vonalakban felvázolt ötletek, kicsit egyfajta útkeresés jellege is volt a munkánkknak, kerestük azokat a helyszíneket, ahol a természeti értékek károsítása nélkül lehet megvalósítani egyes projektelemeket. Ezzel összefüggésben pedig feltérképeztük a terület legjelentősebb természeti értékeit képviselő, védett és úgynevezett jelölő állat- és növényfajokat, élőhelyeket, hogy pontosan behatároljuk azokat a helyszíneket, amelyeket különösen óvni kell a különféle beavatkozásoktól.

■ Érték önöket meglepetések a határbebecsítés készítésekor?

– Tisztaban voltunk azzal, hogy vizsgáldásunk tárgya egy olyan értékes terület, amely nem véletlenül élvez országos, valamint európai uniós – Natura 2000-es – védeltséget. Tudtuk, hogy számos értékes, védett faj él ezen a helyen, köztük a csikos boglárka nevével fokozottan védett lepkefaj, amely ma már csak itt lelhető fel az országban. Mindezzel együtt meglepett bennünket az a fajgazdagság, változatosság és a védett fajok sűrűsége, amivel a rétek és az erdős részek vizsgálata során találkozunk.

■ Természetvédelmi szempontból mi a legfőbb probléma a Normafánál?

– Az, hogy az elmúlt évtizedekben egyre közelebb húzódtott hozzá a város, továbbá a fajgazdagságot veszélyeztető, kedvezőtlen folyamatok vették kezdetüket. A Normafa sokkal nyíltabb terület volt egy évszázaddal ezelőtt: a rétek, kaszálók közt csak kisebb erdőfoltok húzódtak. Mára gyakorlatilag megfordult az arány, a korábbi rétek elcsérsedtek, beerdősültek, emiatt pedig vesztesen megfogyatkozott számos védett növény és állatfaj egyedeinek száma.

A Natura 2000-es határvizsgálat során feltérképezték a terület legjelentősebb élőhelyeit

■ Hogyan segítheti az önkormányzat által elkészült rehabilitáció a természeti értékek megőrzését?

– Okos kompromisszumokkal egymást erősítheti a turisztikai és a természetvédelmi szempontú rehabilitáció. A határbebecsítés készítése során arra tétünk javaslatot, hogy a látogatók által ma is intenzíven használt helyszíneken – azokon a területeken, ahol a legkevesebb természeti érték található – jelenjenek meg a hiányzó kiszolgáló funkciók. Az érzékenyebb részeket viszont mérsékelnénk a látogatóforgalmat, ezért fontosnak tartjuk a jelenleg túlságosan is sűrű ösvényhálózat csökkentését. Véleményünk szerint az erdei utak mintegy harmadát meg lehetne szüntetni.

■ A természetvédők körében a legtöbb aggály a tervezett sípálya-rekonstrukció, valamint a mesterséges hó alkalmazása miatt merült fel. Önöknek mi az álláspontjuk ebben a kérdésben?

– Mi a síelés és a mesterséges hó alkalmazását térségi, időbeli és módbeli korlátozásokkal tudjuk elfogadni. Nem támogatjuk például, hogy a Harangvölgyben, ahol a csikos boglárka utolsó egyedei lelhetőek fel, a síelés támogató fejlesztések történjenek – ez egyébként nem szerepel az önkormányzat tervei között –, és azt sem szeretnénk, hogy a természetvédelmi szempontból síelésre inkább alkalmas, de szintén értékes területeken túl hosszú ideig tartson a síszezon, és a tömörített hó akadályozza a kora tavaszi növények, virágok

A NATURA 2000 HATÁRBECELSÉSI DOKUMENTÁCIÓT KÉSZÍTŐ SZAKEMBEREK

■ Növényzeti vizsgálatok: Húvös-Récsi Annamária okleveles biológus.

■ Lepkészeti vizsgálatok: dr. Bálint Zsolt, a biológiai tudományok kandidátusa, a Magyar Természettudományi Múzeum főmuzeológusa, valamint Pál Attila és Petrányi Gergely természetvédelmi szakmérnökök, a Szalkay József Magyar Lepkészet Egyesület tagjai.

■ Bogártani vizsgálatok: dr. Merkl Ottó okleveles biológus, a biológiai tudomány kandidátusa, a Magyar Természettudományi Múzeum főmuzeológusa.

■ Madártani, egyéb zoológiai vizsgálatok: Musicz László okleveles humánökológus.

■ Emlőstani, elsősorban denevérvizsgálatok: Dobrosi Dénes okleveles erdőmérnök, zoológus.

megjelenését. A régi, elhanyagolt sípályák területén ugyanakkor, az elcsérsedés megakadályozása érdekében, kifejezetten támogatni tudjuk a rendszeres kaszálást, hiszen az előbbiekben említett csikos boglárka itteni populációja is a régi pályák korábbi használatának köszönhető a fennmaradását.

■ Civilszervezetekkel is együttműködtek vizsgálataik során?

– Úgy érzem, a Normafa jövőjével kapcsolatban felelősséget érző szervezetek, valamint a környéken élő, az ügy iránt érdeklődő aktív polgárok is elfogadtak bennünket partnerként, igyekeztünk velük megtalálni a közös hangot. Nyilvánvaló volt számunkra, hogy a Normafa egy olyan szem előtt lévő, értékes terület, amelynek sorsát sokan kísérik fokozott figyelemmel. Részenben mi is a Normafát feltű civilek szemével vizsgáltuk az önkormányzat elképzeléseit, hiszen mi magunk is részt veszünk civilszervezetek munkájában, értjük, hogyan élik meg az emberek, ha bármilyen beavatkozást terveznek a környezetükben. Ezúton

szetném megköszönni mindazok segítségét, akik hasznos információkkal, valamint újabb szempontok bemutatásával segítettek munkánkat. Külön kiemelném a WWF önkénteseinek munkáját, akik rendkívül alapos fafelmérést végeztek a területen – ezt mi is alapul vettük, amikor az útvonal-alternatívákat vizsgáltuk.

■ Véleménye szerint mi lehet a helyi népszavazás hozadéka a Normafa jövője szempontjából?

– Jó dolognak tartom, hogy az itt élők maguk dönthetnek egy olyan ügyben, ami ennyire érdekli őket. Meggyőződés, hogy ha a népszavazás sikere nyomán finoman kidolgozott megoldásokkal megkezdődhet a Normafa rehabilitációja, természetvédelmi és turisztikai szempontból egyaránt előnyös folyamatok indulhatnak el a területen. Úgy gondolom, hogy a jelenlegi állapotokon feltétlenül változtatni kell, hiszen ha nem szabunk gátat a felerősödőben lévő káros folyamatoknak, természeti értékek sokasága tűnhet el a környékről.

K. D.

Okos kompromisszumokkal egymást erősítheti a turisztikai és a természetvédelmi szempontú rehabilitáció

J. Zs.

Újjászülethet a műemlék

Az egykori lóvasút-végállomás felújítás utáni állapotának látványképe

Az önkormányzat helyrehozta az egykori lóvasút-végállomás épületét. A műemlék rekonstrukcióját végző Zoboki-Demeter és Társai Építésziroda építészével, Reppert Bélával beszélgettünk a zugligeti ház jelenlegi állapotáról és arról, mekkora munkával jár a felújítása.

■ Milyen állapotban van most az egykori lóvasút-végállomás?

– Nem túlzás azt mondani, hogy az utolsó pillanatban ragadta meg a lehetőséget az önkormányzat az épület megmenntésére. Néhány esztendője, 2011-ben az irodánk készítet egy tanulmánytervet az egykori végállomás hasznosítására. A közel huszonöt éve lakatlan épület be-

járásakor érzékelhető volt a teljes elhanyagoltság – a házhoz a hetvenes évek óta nem nyúltak, bizonyos részeihez talán a második világháború vége óta sem –, de az általános lepusztultságon is átragyogott az a szépség, amivel egykori építői felruházták. Akkor azt mondtuk, hogy a huszonnegyedik órában vagyunk – elkezdett tönkremenni a tetőszerkezet, a rendezetlen felszín és az eltűnt esőcsatornák miatt a falak több helyen nedvesedtek, a belső tereket az önkormányzat erőfeszítései ellenére rendszeresen hajléktalanok használták –, s azóta további négy év telt el mindenféle beavatkozás nélkül. A fedélszerkezet végzetes romlásnak indult, tavaly eltűnt a főbejárati pavilon díszkorlátja, a falszerkezetek néhol már teljesen átáztak.

■ Mennyi munkával jár a felújítás?

– Minden meglévő szerkezeti és díszítőelemet gondosan fel kellett mérni. A kivitelezés során minden darabot meg kell vizsgálni. Amelyiknek engedi az állapota, restaurálás, konzerválás után visszakerül az eredeti helyére. Amelyik olyan mértékig károsodott, hogy már nem menthető, helyette azonos anyagból, azonos formában legyártva, másolat készül. Az eredeti utasváró tér lefedése egyedi mérnöki konstrukció. Itt a megmaradt fedélszerkezet elemire kell szétszedni, majd alapos vizsgálat után, az előbb vázoltak alapján eljárva, megújítjuk a teljes szerkezetet. Az engedélyezési terv 2013-ban készült, akkor még megvolt a gyönyörű kovácsoltvas korlát. Ennek pótlása a részletes felmérések alapján

szerencsére megvalósítható, így eredeti szépségében csodálhatjuk majd ezt is.

■ Mire kell figyelniük a rekonstrukció során?

– Rendkívüli alaposággal kell eljárni a felújítás, valamint a térrekonstrukció sikere érdekében. Az újonnan beépítendő területek és meglévő elemek kivitelezésekor nem sérülhetnek a meglévő értékek. Olyan módon kell együtt élnie a házban a jelen és a múlt értékeinek, hogy az utóbbi maradéktalanul érvényesülhessen. Ennek érdekében egy kis „hamisítás” is beleért a tervbe: a két pavilonépület eredetileg csapornyos fődémekkel, vakolt mennyezettel készült, viszont komoly mértékű megerősítésekre lett volna szükség a károsodások miatt. A két épületrész fedélszerkezete olyan szép mérnöki konstrukció, hogy azt mindenképpen szeretnénk volna bemutatni. A műemléki hatóság végül elfogadta az érveinket, és hozzájárult a fedélszék megnyitásához. Így látványos belső tereket sikerült kialakítanunk. A Hunyad-orum lábainál fekvő épületet egészen különleges mikroklima veszi körül, az erdő színté befolyik a házba. Ezt is mindenképpen meg akartuk őrizni. Az épület feléledését támogató koncepció új kiegészítő terek létrehozásával is számolt. Az ezeket befogadó új épületrészek kapcsolódnak az eredeti épülethez. Ezek a föld alá, valamint a hegyoldalba kerülnek – kialakításuk során nem csorbulhatnak a környezet értékei!

■ Építészékként mekkora kihívást jelent az épület felújítása?

– Azért készítettük a tervet 2011-ben, hogy az épületet felebrésszük „Csipkerózsika-álomból”, megmentjük az enyészettől. Örülök, hogy aktív közreműködésével újjászülethet a ház, és a mai kor követelményeihez igazítva újra felragyoghat egykori szépsége.

B. M.

Óriási lehetőség

Milyen érvek szólnak a Normafa rehabilitációja mellett? Mennyi egyeztetésre volt szükség a projekt megszületése óta? Milyen eredményre számít a május 17-i népszavazáson? Kérdéseinkre Vincze P. Márton, a Rendészeti Szervek Kiképző Központjának vezetője, miniszterelnöki megbízott válaszolt.

■ Ön a Normafa-rehabilitáció egyik ötletgazdája. Miért érzi szívügyének a terület rendbeteletét?

– Itt nőtem fel. Évtizedekig futottam – leg többször hajnalban – a sétautakon, síelek, kerékpárok, sétálók, közlekedek a Normafánál. Óriási lehetőséget látok a rehabilitációban mind az itt lakók, mind a városból fellátogatók szempontjából. Az itt élők a parkolásban és a közlekedésszervezésben érzik majd az előnyt, valamint a rendezettebb sportolási lehetőségekben, ez utóbbi azonban mindenki javát is szolgálja. Nem mindegy, mennyi téli sportbaleset történik a lejtőkön, a tervezetben ez egy fő vezérfonal. Szívügyem, hogy a hegyen mind a négy évszakban biztonságosan lehessen sportolni, sétálni, levegőzni, pihenni.

B. M.

Fontos, hogy mind a négy évszakban mozogni, sportolni lehessen

A zugligeti lóvasút-végállomás története

Az egykori zugligeti lóvasút-végállomás műemléki védeltséget élvező épülete a tervek szerint a Hegyvidéki Helytörténeti Gyűjteménynek ad otthont a jövőben. Az alábbiakban röviden bemutatjuk a közel százötven éves, díszes építmény múltját.

A Zugligetbe vezető lóvasút terve már a 19. század derekán napvilágot látott. Az első hivatalos engedélyt a sínpálya megépítésére 1852-ben adták ki, ám ez végül nem valósult meg. Közel húsz évtizednek kellett eltelnie ahhoz, hogy megkezdődjön a tényleges építkezés.

Ebben a korban a legelterjedtebb tömegközlekedési eszköz az omnibusz volt, a ló vontatta kocsik sok esetben minden menetrendet nélkülözve jártak. A lóvasút jóval kötöttebb közlekedési forma lett a lefektetett sínpárnák köszönhetően, és bár ugyanúgy állati erővel vontatták, sokkal szervezettebben történt mindez, és több utas szállítására voltak képesek ily módon.

A zugligeti járat 1868. június 30-án kezdte meg működését, második lóvasútként Budán. Az első Óbudára közlekedett, mindkettő a Lánchíd budai híd-

főjétől indult. A mai Bem térig azonos pályán haladtak, ott a zugligeti járat a Margit körút felé kanyarodott, majd a mai Retek utca–Szilágyi Erzsébet fasor–Zugligeti út útvonalon érte el az egykori Szarvas vendéglőhöz közeli végállomását a Zugligetben.

A járatokat ekkor még nem számozták, színekkel különböztették meg a különböző viszonylatokat. A zugligeti a sárga színt kapta, így a lóvasutak elején sárga

zászlók jelezték az utasoknak, merrefelé tart a kocsi.

Az egykori lóvasút-végállomás épülete a Zugligeti út 64-es szám alatt található; egészen a 20. század elejéig töltötte be ezt a feladatot. A késő historizmus jegyeit

magán viselő épület a XII. kerületben a 19. századi villák, középületek építésénél közkedvelt svájci stílus jegyeit viseli magán.

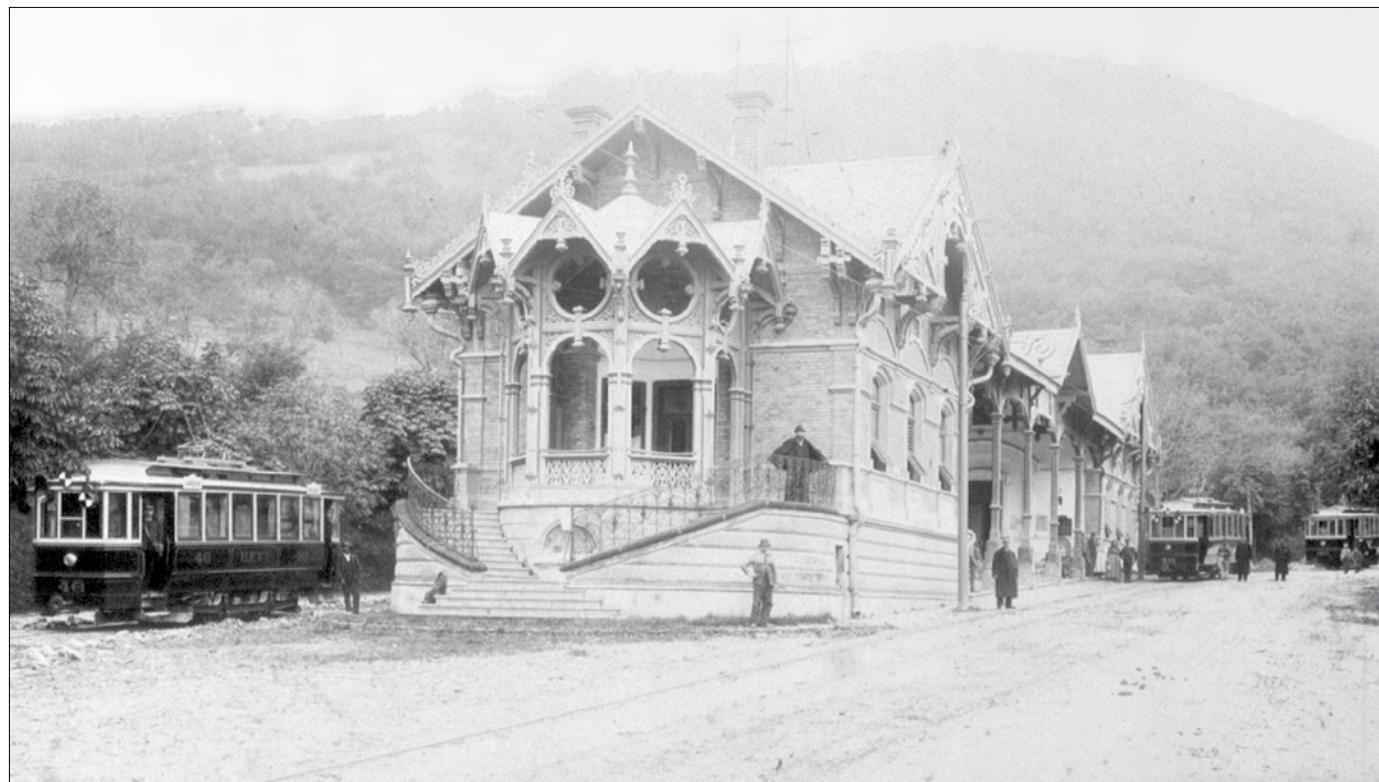
Ennek fő jellegzetessége a lombfűrészszel kialakított, áttört, fádísztéssel ellátott homlokzat. A

végállomás első és hátsó, téglalapú része között volt egykor a két oldalról nyitott peron, ahol az utasok várakozhattak.

A pályát 1896-ban villamosították, a lóvasút ideje leáldozott, a villamos vette át a helyét. 1903-ban készült el az új villamos-végállomás, amely ma a Libegő alsó állomása közelében található. A lóvasút-végállomás épülete egyszerű megállóhelyé vált. Sokak bánatára az utolsó villamos 1977 januárjában hagyta el a Zugligetet, az 58-as járatot felszámolták, bár a korabeli hivatalos tájékoztatás szerint csak ideiglenesen.

Ezt követően posta, valamint táviró működött az épületben, amíg a főváros – kellő forgalom hiányában – bezárta ezeket a hivatalokat, és jelentős belső átalakításokkal bérlakásokat hozott létre. A rendszerváltást követő években aztán kiköltöztek a lakókat, akiknek a helyét hajléktalanok foglalták el, ők sajnos tovább rombolták az amúgy is rossz állapotú építményt. Az egykori lóvasút-végállomás jelenleg üresen áll, de az önkormányzat terve szerint nemsokára újra a régi pompájában tündökölhet ez a kerület történeti és építészeti szempontból is kiemelt értékű épület.

B. A.

Lóvasút-állomás, posta és táviró, bérlakások – kalandos múlt és sok hányattatás után újulhat meg a gyönyörű épület